

THE ONLY SLOVENIAN DAILY
BETWEEN NEW YORK AND CHICAGO
THE BEST MEDIUM TO REACH 180,000
SLOVENIANS IN U. S., CANADA
AND SOUTH AMERICA.

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDIVI-
ISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

VOLUME IV.—LETO IV.

Single Copy 3c.

CLEVELAND, O., CETRTEK (THURSDAY), JUNE 9, 1921.

ST. (NO.) 134.

Entered as Second Class Matter April 29th 1918, at the Post Office at Cleveland, O., under the Act of Congress of March 3rd, 1879

Pozamezna številka 3c.

UPOR V ŠLEZIJI JE LJUDSKEGA ZNA- ČAJA.

MESTA OB MEJI SO PO-
VEČINI POD KONTRO-
LO POLJSKIH RUDAR-
JEV IN KOVINARSKIH
DELADEVCEV.

BETHUEN. Šlezija. — (Poroča John Sims. Federated Press.) Zgornja Šlezija je v rokah poljskih rudarjev in kovinarskih delavcev, ki so prenehali z delom, da oproste ta po pretežni večini poljskih okraj in da ga priklopijo k Poljski. Bil sem od enega konca uporniškega ozemlja do druzega, in priznati moram, da je to upor ljudskih mas, akoravno ne delim njih vere v bodočo slavo Poljske, niti ne odobravam nekaterih metod, katerih se je posluževalo začetkom vojne.

Vso dejelo je prevel val političnega navdušenja, ki je posledica odločitve poljskega prebivalstva, da hoče živeti, deliti usodo v skupni poljski državi z ostalimi dvajsetimi milijoni svojih rojakov. Poljsko prebivalstvo še ni pozabilo, kako so jih Nemci tukaj vojne pognali v vojno, pozabili ne morejo nemških pastorjev, ki so jim govorili o lojalnosti napram kajzerju, in njihova mržnja napram nemškemu uradništvu, ki jim ni pripovedovalo družega, kot kaj je "verboten", in pa pobiralo davke.

Nihče, ki je prekoračil zgornje-šlezjsko mejo, ne more dvomiti dejstva, da je to upor kmetov in delavcev. Oni kontrolirajo vse vhode in izhode vseh mest. Njihovi delavski koncili imajo zadnjo besedo pri vseh spornih vprašanjih v rudnikih. Uporniška armada obstaja po večini iz delavcev in kmetov.

Dečki in starčki so dali puške na rame, da priborijo Zgornjo Šlezijo za Poljsko brez ozira na to, kaj je odločila medzavezniška plebisitna komisija.

"Mi ne bomo dopustili, da bi z nami barantali prekajeni diplomati, ki misljijo samo na to, na kakšen način, da bi dobili največ dohodkov iz naših rudnikov in tovarn." Te besede se sliši danes vseprav sod po Zgornji Šleziji.

Poljsko prebivalstvo je posebno ujezilo dejstvo, da so bili Anglezi poglavita moč pri vodstvu ljudskega glasovanja. "Zakaj ne gred raje domov, in obdržujejo ljudsko glasovanje na Irskem?" pravijo Poljaki. Tudi francoskemu in italijanskemu vmešavanju so nasproti. Francoscon se predava ravnanje v Alzaciji in Loreni, Italijanom pa Reko.

Poljakom se je posrečilo zasesti zgornjašlezjska mesta z armado 100,000 mož, in trdno so odločeni, da se iz zasedenih mest ne umaknejo. Ako se jih priženejo do skrajnosti, tedaj opominjajo one, ki govore o vzetju to-

Aktivnosti Sinfaj- novcev na An- gleškem.

London, 8. junija. — Zgodaj danes zjutraj so bile po okrajih okrog Londona in Liverpoola porazane brzjavne in telefonske žice, česar se dolži irske Sinfajnovce.

Okrog Liverpoola se je tudi streljalo, toda zadet ni bil nikč, in do danes opoldne ni bil še tudi nikče arretiran. Žice so bile porezane v naslednjih okrajih okrog Londona: Uxbridge, Hayes, Hounslow in Harlington.

Sirom dežele se organizuje vojaške patrole, da se zavaruje prometna sredstva pred nadaljnimi napadi. Glasom policije je prevezan okrog 200 žic. Veliko okrajev je vsled tega docela izoliranih.

Angleške oblasti so izvedele, da se namerava 12. junija na Irskem uporiti velik izbruh sovražnosti napram angleškim oblastim, vsled česar se je sklenilo odpolati na Irsko nadaljnja politička vojaška ojačanja.

Liverpool, 8. junija. — Danes opoldno so bile v bližini Liverpools arteriane štiri osebe, ki so obdolžene, da so se vdeležile rejanja telegrafističnih žic.

Cork, 8. junija. — V bližini trga Marcoon je bil danes ustreljen neki mlad fant, ko ni poslušal povelja vojaške straže, da

varn iz njihovih rok, da imajo na tone dinamita iz rudnikov, in da se ne bodo obotvrali rabiti ga, ako se jih bo izzivali.

Vsa vprašanja, da li bi Zgornja Šlezija bolj uspevala pod nemško ali poljsko kontrolo, da li bodo delavskie pravice bolje zavarovane od velikih nemških socialističnih strank ali od slabotne in omahljive poljske, da li naj se tako narodno-versko gibanje podpira ali obžaluje, vse to nima nič opraviti z dejstvom, da imajo uporniki v rokah zemljo, da se to ozemlje priklopi k Poljski.

Mudil sem se med poljskimi šleziskimi rudarji, in njihova odločnost je napravila name jako velik vtis.

Med njimi ni dosti komunizma ali socialistizma, toda imajo pa jako pozitivne ideje o svojih elementarnih interesih, in so odločeni, da jih branijo. Med njimi se povajljajo besede: "Ako se nam ne poda našega narodnega zadoščenja, tedaj bomo istega iskal v Moskvi." Seveda to je v prvi vrsti namenjeno kot grožnja napram kapitalistični Evropi.

Kadar bodo zadoščene pravice politične zahteve šleziskih Poljakov, tedaj bodo zahtevali tudi svoje socialistične pravice. Ako se ta okraj vrne Poljski, kar pa se najbrže ne bo zgodilo, tedaj bo moral nemška vlada računati na novo odločno skupino delavstva, ki nikakor ne bo podobno nekdanji pasivni in neorganizirani ljudski masi teh pokrajini. Ako bo pokrajina pripadla k Poljski tedaj se bo moralna poljska vlada odreči marsikaterim varšavskim metodam in dati bo moralna polno priznanje kmetom in delavcem, ki želijo postati svobodni poljski državljanji, ne pa mezdni sužnji.

Poljaki z Zgornji Šleziji ne stavijo nikakih kompli-

Stavbinska odločitev pride danes.

Odločitev stavbinskega razsodišča z ozirom na plače, ki bodo v veljavi za eno leto, bo podana danes opoldne ali popoldne. Danes ob 11. uri dopoldne se je sedel celotni razsodiščni odbor, sestavljen iz 21 zastopnikov, da glasuje glede priporočil, ki jih je podal odsek, ki zastopa takozvane javne interese.

Sicer bo glasoval o odločitvi celotni odbor, toda ravno vesile bo držal odsek, ki zastopa javnost. Unijski kot kontraktorski delavci priznavajo, da bo brez dvoma sprejeta tako mezdna odločitev, kot jo bo priporočal odsek javnih interesov.

Na skupni seji se bo tudi odločilo, da li naj bo nova pogodbava veljavna do 1. marca prihodnjega leta, ali do 1. maja. Zadnje 3 leta se je večji del delavskih pogodb sklepalo do 1. maja.

ustavi. Vojaštvo je tudi streljalo na množico civilistov v Belly Vourney in je ranilo nekega starega moža.

Dublin, 8. junija. — Sinfajnovci so danes zjutraj z revolverji in nbombami napadli tovorni avtomobil, na katerem so se nahajali vojaki, nakar se je vrnila 20 minut trajajoča bitka, v kateri je bilo ranjenih pet civilistov.

Chas. Russell pravi, da japonska želi miru.

Washington, 6. maja. — Charles Edward Russell, višji socijalistični pisatelj in govornik se je pravkar vrnil s potovanja po orientalskih deželah. On hoče prepričati ameriško javnost, da naj nikar ne veruje propagandistom vojne, ki slikajo Japoneko kot narod, ki želi vojne in velike oborožene sile.

Russell pravi, da bi Japonska celo z radostjo sprejela korak za splošno razočerenje, ako bi istega podvzela Amerika ali Anglija.

To svoje mnenje je podal Russell pred ženskim komitejem za svetovno razočerenje, in je povdral, da je prepričan, da je uradna Japonska v svojih nameñih ravno tako miroljubna kot japonsko ljudstvo.

"Takih Japoncev, kakršne nam slikajo propagandisti za veliko mornarico, sploh ni," je dejal Russell. "To pošast, katero se slike, da bi se njo zavedlo ameriško ljudstvo, da bi začelo kritici "pripravljenost", je čista propaganda velikih interesov."

"Našel sem, da je japonsko ljudstvo naklonjeno Združenim državam, da je užaloščeno radi spora glede japonskih naseljencev v Kaliforniji, da pa ni jezno, in da ne želi boja z Združenimi državami."

"Japonska se veliko bolj boji nas, kot pa mi Japanske. Tu se gre za slučaj medsebojne strasti. Mornariški program, ki ga je odobril japonski parlament, je direkten rezultat strašila, katerega širijo propagandisti, ki slikajo Združene države kot da komajajo, da napadejo Japonsko."

"Japonska nima nikakih skrivnosti glede svojih oboroževalnih načrtov, kot nam pripovedujejo naši oboroževalni propagandisti. Bil sem v ozki stiki z vladnimi uradniki, ki so rade volje podali vse informacije, ki sem jih želel zvedeti glede oboroževanja. Saj sam veste, da ni mogoče zgraditi bojne ladje, ki stane \$40,000 in jo skruti v rokav, in ameriško ljudstvo ne pogolniti vesti, ki jih širijo vojni propagandisti o japonskih tajnih vojnih načrtih."

Danes ob 8. uri zvečer se vrši seja direktorija Am. Jug. Tiskovne družbe. Vsi direktorji ne stavijo nikakih kompli-

Angleški in nemški kapitalisti ter Rusija.

Berlin, 8. junija. — Tukaj se smatra gotovim, da bo v kratkem prišlo do popolnega sporazuma med neko skupino nemških in angleških kapitalistov z ozirom na ekonomsko eksploracijo sovjetske Rusije.

Kot se sporoča, je v zadnjih dneh prišlo do tozadnevnega sporazuma, ki je direkten rezultat obiska sovjetskega trgovskega ministra Leonida Krasina, ki se je pred kratkim mudil v Berlinu.

Evropski kapitalisti baje stavljeni na Lenini samon en pogoj, in ta je, da preuredi moskovsko vlado na koalični podlagi, tako da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, izbruhnu epidemične bolezni, in se je obrnil na zvezne oblasti v Washingtonu z apelom, da pridejo na pomoč. Apeliral je na kongres, da sprejme dodatak k novemu naselniškemu zakonu, ki bo naselniški komisar Wallis se bojil, da bodo na parnikih, kjer so izseljeni nabasani kot živina, iz

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV.

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by:

THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.

Business Place of the Corporation — 6418 ST. CLAIR AVE.

SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier	1 year \$5.50.	6 mo. \$3.00.	3 mo. \$2.00.
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail	1 year \$6.00.	6 mo. \$3.50	3 mo. \$2.00.
United States	1 year \$4.50.	6 mo. 2.75.	3 mo. \$2.00
Europe and Canada	1 year \$7.00.	6 mo. \$4.00	

POSAMEZNA ŠTEVILKA 3.

SINGLE COPY 3c.

Lastuje in izdaja ga

Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba.

6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravljeništvo.

CLEVELAND, O., CETRTEK (THURSDAY), JUNE 9, 1921.

104

ZMAGA NEW-YORŠKIH KROJAČEV.

Doseči zmago, delavsko zmago v sedanjih kritičnih časih, ni nikaka mala stvar. Zmaga delavstva v sedanjem času je zelo velikega pomena, kajti ona vlije v raztrapane vrste delavstva vseh strok, ki vodijo boj za svojo in svojih družin življensko ekzistenco, novega upanja ter jim da ono moralno zavest, ki je potrebna za vsak boj, ki hoče biti uspešen.

Zato pa bi ne bilo prav, če bi se zmago, kakršno so pretekli teden dosegli new-yorški krojači, pustilo iti mimo brez primernega upoštevanja.

New-yorska zveza oblačilnih delodajalcev je pred šestimi meseci, ko je bila gonja proti unijam na svojem višku, napovedala krojaški organizaciji, ki je poznana pod imenom "Amalgamated Clothing Workers," boj na življenje in smrt. Trdno so se odločili in sklenili, da morajo ubiti delavsko organizacijo, pa naj stane kolikor koli hoče. In svojemu sklepu bi bili ostali tudi zvesti, ako bi jim ne bila odločnost in solidarnost krojaške organizacije prekrižala njihove lepega načrta.

In v teku tega boja so se dogodile reči, katerih so delodajalci najmanj pričakovali. Mislili so, da bodo razbili vrste delavstva, pa so se mesto tega začele krhati njihove lastne vrste. Ko so dalekovidnejši delodajalci izprevideli, da je vse prizadevanje, da se napravi razdor med delavstvom, so se podali. To je še posebnega upoštevanja vredno, če pomislimo, da je bila gonja proti krojačem ena izmed najbolj skrbno začrtanih, in da je bil njen namen služiti kot vzgled vsem ostalim delodajalskim zvezam širom dežele, kako da je treba ukrotiti delavce, kadar postanejo preveč samozavestni.

Ako bi bili new-yorski oblačilni tovarnarji v svojem napadu na delavsko organizacijo, uspeli, tedaj bi bili s tem opogumili in utrdili profitarske izkorisčevalce širom dežele. Njihova zmaga bi bil signal za brezobziren napad na vrste vsega organiziranega delavstva. S tem da so krojaški delaveci v New Yorku načrt svojih izkorisčevalcev prekrižali, niso torej samo koristili samim sebi, temveč storili so velikansko uslugo vsemu strokovno organiziranemu delavstvu v Združenih državah.

Znižanje plače, v katero so privolili delavci v porav-

nici, bi bilo brez dvoma sprejeti tudi pred šestimi meseci, ko se je pričelo izprtje; to pa ne zato, ker so krojači morda dobivali prevelike meze za svoje delo, temveč zato, ker ta kot vse druge strokovne organizacije vedo, da je pod današnjim kapitalističnim sistemom včasih potreben, da se dopusti h koncesijam. V te koncesije se ne pripusti radi tega, ker so pravične, temveč zato, ker delavstvo kot celota še ni dovolj zavedno, da bi se moglo ob vsaki priliki boriti proti njim.

Delodajalci tudi sami vedo, da izprtje proti delavcem ni bilo izvedeno radi plač, temveč radi njihove odločitve, da razbijajo eno izmed najbolj bojevitih delavskih organizacij dežele. In ni se jim ponesrečila samo ta nakan, temveč delaveci so jih prisili v nadaljnjo priznanje unijske delavnice, 44-urnega tedna in vse druge pogoje, ki so potrebni za kolikor toliko človeško razmerje med delavcem in delodajalcem.

Kot znano, je bila ost delodajalskega naskoka na to organizacijo naperjena na predgovor k pravilom unije. Delodajalci so hoteli dokazati vladu in javnosti, da je organizacija krojačev proti-zakonito revolucionarna, in da priporoča nasilno akcijo za izprenembo današnjega reda. Sodnija pa ni v predgovoru videla nič tako groznega. Izjavila je, da se v predgovoru umijskih pravil po njenem umevanju ne izraža družega kot neka želja oziroma cilj, ne da bi se pri tem priporočalo kaka nasilna ali protipostavna sredstva, in da je torej obtožba delodajalcev neupravičena. Ta odločitev pa je tudi zapečatila usodo nagnjusnega naskoka na krojaško organizacijo.

Ko so oblačilni tovarnarji videli, da je ves njihov trud zaman, so se podali in neizogibno, in izročili spor nepristranskemu razsodišču.

S to zmago, ki je bila omogočena le z največjo vztrajnostjo in požrtvovanostjo, so new-yorški krojaški delavci zasluzili hvaležnost vsakega posameznega ameriškega delavca, ki želi dobro sebi in svojim otrokom.

Clevelandske novice.

— Če župan FitzGeraldu ne bo kazalo kandidirati za župana pri jesenskih volitvah, se je namenil da odpoteje proti Evropi. Na potovanje bo šel popolnoma sam, kajti mati, s katero živi, je preveč rahlega zdravja, da bi ga spremjal. Seveda će bo viden, da ima priliko biti še enkrat izvoljen na župansko mesto, prav gotovo ne bo zapustil Cleveland.

— Otroke, ki bodo letos zgotovili razredno šolo, se silno navdušuje, da z učenjem nadaljujejo in se podajo v višje šole. Kot poročajo šolske oblasti se tudi starši pričel bolj zanimati za izobraževanje svojih otrok in na jesen se pričakuje, da se bo vpisalo v višje šole nad 1,000 novih džakov in dijakinj. Solska poslopja postajajo premajhna, in povsod se mora dozidavati, da se odgovarja razmeram.

— Večeraj sta se pri obravnavi nekega tatu, ki je kradel mes ave, vsako soboto in nedel-

žganje, razbili na sodniji dva steklenici "dokazov". Eno izmed prič je rozinov jaka tako zmedel, da ni vedela, kaj dela in je prijela dve steklenici in jih trčala skupaj. Žganje se je razlilo po tleh in prijeten duh je napolnil sodno soko, marsikdo pa je žalostno požiral sline.

— Včeraj popoldne so prišle na Public Square tri dekleta, ki so bile oblečene v tako dolga krila, da se celo čevljev ni videle izpod njih. To je vzbudilo pri ljudeh toliko zanimanja, da je šest policajev imelo precej dela, predno so razgnali radovedno množico, ki se je zbrala okrog njih. Dekleta so uslužbenke neke oblačilne tvrdke, in so se nahajale na poti iz Hollenden hotela, kjer se vrši konvencija clevelandskih oblačilnih tovarnarjev. Eden kostum je bil iz leta 1875, drugi iz 1880, tretji pa iz 1901.

— Slovensko občinstvo v Colliwoodu se opozarja, da se bo v dvorani Slov. Doma na Hol-

navi nekega tatu, ki je kradel mes ave, vsako soboto in nedel-

nem obrazu te duševne globine in ta dostojanstvena večiščvenost — Ah, Vera — Vera — in zajokala je.

— "Pusti to, Agata, in pojdi dalje."

Prišedši v mesto sta srečala kneževsko kočijo, ki je vozila v smeri, odkoder sta prišla. Agata je skribolno ponovila: "Hotela bi, da mi ni treba iti tja."

"Norček, saj vendar nisi več mlado dekle in tvoj mož ti dovoljuje. Ako bi ti ne ugajalo, ostaneš pač samo malo časa. Toda ne verujem — oster pogled imam za spoznavanje ljudi, to veš."

"Angelsko dober si, to mi je glavna stvar."

— Ko je bila Agata pripravljena odići in je stopila k pisalni mizi svojega moža, dej je dejal:

"Pođi, dragica, in imej za svojo sestrično odprto srce! Ali si se napravila dovolj elegantno?"

"Mislim, da zadošča. Najlepši moj nakit je pač poročni prstan. Vera se mora zahvaliti, da prihajam k njej."

"Ne varaj se, draga žena! Ljudje, ki stoje na samotni višini osamljeni, so jako ponosni."

"Taka je bila že vedno."

"No torej!"

"Oh, Robert, zbogom! Ko bi bila vendar že zopet pri tebi!"

Po poti si je mislila: "Varovati se moram nekoliko prahu, da je ne pomaže elegatne sobe, kamor me bodo peljali." — Ko je stopila v park, kjer je od vrat pa do vhoda v dvorec vodil raven drevored, obrobljen z živo mejo iz tisia, je začela korakati počasneje.

Kako neprijetno bo, iti mimo straže ter vstopiti sama v portal! Toda par korakov prej je stopila črnoblečena dama nasproti.

"Milostiva, gospa grofica je ukazala, naj vas sprejem tukaj."

— Vera je pozorna — si je mislila Agata — sedaj mi bo vstop v grad mnogo lažji.

V veliki, lepo opremljeni predobi jej je dvornica odvzela garderobo, lakaj pa je odprl vrata.

"Gospa dr. Stuermerjeva."

Vstopila je v krasen, v angleškem slogu opremljen salon. Kako divno! To visoko z zlatom vloženo pohištvo s prevlekami iz zelene svile, a na stenah beli svilnatni gobelin. Iz prizidka, vsega okrašenega s cvetjem, je stopila Vera. Oblečena je bila v popoldansko toaletto iz sive svile, ki se je spuščala v nabore in v dolgi vlečki po njenem divotrem telesu navzdol.

"Bodi uverjena, ljuba Agata da mi je jako draga, ker te morem pri sebi pozdraviti."

Rekla je to precej pokroviteljsko. Robert je govoril že zopet istino. Agati se je zdela najprimernejše, da občuduje salon, ki je uprav oživil njen čut za lepoto.

"Kako krasno! In ta prizidek. Odtod je gotovo lep razgled."

"Zame najboljši, ker vidim preko vse ceste, ki vodi v mesto. Z lornjetu lahko zagledam kočijo že oddaleč."

"Katero kočijo? A — tako —!"

Agata je zardela. Vera pa se je smehljala z višine.

"Ko smo se v jeseni vrnili, sem našla svoje sobe takole opremljene. Ali hočeš videti moj budoar? V rokokoslogu je in višnjeve barve."

Na pisalni mizi je stala velika knezova slika, nekaj malih je bilo postavljenih naokrog; med njimi je bila tudi podoba elegantne, starejše, na videz jako duhovite dame.

"Kdo je to?"

"Chere maman, kneginja."

"Res? — To me zanima. Ali si jo zopet videla?"

"Sestali sva se v Monte Carlo. Mama rada večkrat malo poigra."

"Ali sta bili dolgo skupaj?"

"Ne tako dolgo kot je bilo spočetka določeno; morala sem odpotovati — knez se je razburjal."

"Igral je pač?"

"Ne, ne, nikoli. Ampak mama je zbrala okoli sebe velik krog; laskali so se mi, da je bilo že zopromo. Celo časopisi so pisali: 'Od vseh navzočih lepih dam je grofica Wintersteinska iz Nemčije najlepša.' Dasi je je vedel, da se prav nič ne brigam za vse take poklone, je

bil vendarle ljubosumen in me ni puščal niti trenutek same. Nervozni ljude radi mučijo sami sebe, zato sem silila, da odpotjujam. Mama je prosila, karala, se jezila, jaz pa sem jej rekla: 'Mama, ne morem vam pomagati: Egonovo državo mi je nad vse "drugo". Posetila naju je pozneje v Luzernu. Prej pa sva se skrila v tih kotiček na Rivijeri — bil je srečen in tudi jaz sem bila srečna.' Smehljala se je.

Agata je jo občudovala in bila hkrati v zadregi. Da bi to pričrnila, je vprašala: "Za tem dragocenim gobelinom so pač vrata?"

"Da, res, naravnost v mojo spalnico vodijo. Poleg nje je toaletna soba, rečem ti: divota. To si mora ogledati — prosim. Pojdite preko salona!"

Tam se je ustavila iznova, pokazala na vrata nasprotni strani ter dejala: "Glasbeno sobo pogledaš pozneje, prav na sredini pročelja je, a z druge strani je ista vrsta sob, kakor tukaj. Moj salon se dotika knezove dežele."

"Ce bi bila knezova soprga, bi ne mogla govoriti nič ponosnejše in samozavestnejše — si je mislila Agata.

Toaletna soba je imela obliko školjke. V njej je bila počivalka in nekaj nizkih stolov, dragocena toaletna miza, garnirana s pristojnimi čipkami na levih strani je stala knezova slika. Po stenah, pokritih z rdečimi draperijami, so visela visoka zrcala.

"Glej, Agata, te male, zlate posodice so iz Milana in ti kristali iz Florence — šarmantno, kaj?"

"Prekrasno."

Vrata spalnice so se odprla in vstopila je komornica. En sam pogled je prepričal Agato, da je ta soba opremljena s pravim vilinskim sijajem.

"Gospa Hueblerjeva, razbrizgajte nekoliko vonjanja po sobi! Premalo diši tukaj."

"Prosim, gospa grofica."

"Predvsem ne pozabite blazin na počivalki."

"Ali gojiš še vedno staro strast, Vera?"

(Dalej prih.)

Ijo zvečer od 11. junija naprej kazalo premične slike.

Plinovno vprašanje je VASE

In vi morate gledati, da je mestni svet poravna nemudoma in pravilno.

Spoštovani gospod W. S. FitzGerald, župan.

Vaše pismo od 24. zadnjega meseca, sem prejel.

Še enkrat želim povdoriti, kako važno je da takozvano plinovno vprašanje takoj poravnamo.

Clevelandskemu prebivalstvu se ne more preskrbljevati plin če ni cena tolitska, da bi dajala pogum do nadaljnega dela za večjo produkcijo, za kopanje novih vrelcev, za nadaljne kompresijske postaje in za gradnjo in polaganje nadaljnih cevi, da pride plin lahko na trg.

Potem, ko bo enkrat nova pogodba podpisana bo vzelo najmanj pet mesecev predno se bo lahko napeljalo cevi po cestah, kjer še nimajo plina. Ljudem se mora takoj sedaj povedati, kaj imajo pričakovati prihodnjo zimo, da se prepreči neudobnost in trpljenje, kar se bo prav gotovo pojavi, ko so zadeve takoj ne uredi.

Že eno leto predno je potekla zadnja pogodba glede cene, se je ta družba obračala na mestne uradnike potom oglasov in potom direktnega dopisovanja ter jih opozarjala, da je nadvse potrebno, da se določi novo ceno v nadi, da pride do poravnave predno poteče ordinanca.

Toda od strani mesta se ni naredilo absolutno nicesar, ni se o ničemur poučilo, niti se ni podalo v pogajanja do zadnjega večera ko je ordinanca že potekla. Od tedaj se je celo stvar zavlačevala naprej brez vsakega odgovora na naš stavljhen predlog; sprejelo se je edino ordinanco, katero pa nikakor ne odgovarja sedanju plinovnemu položaju o kateri je bilo mesto že tedaj do dobra prepričano, da ni vspremljiva za družbo.

Tako postopanje od mesta je primoralo družbo poslužiti se edine poti, ki ji je bila odprta: zapreti svojo tovarno v Clevelandu in prenehati s poslovanjem v Clevelandu; temu pa je sledila sodna prepoved s katero je hotelo mesto preprečiti družbi računati več za plin, kakor je bilo označeno v zavrnjeni ordinanci.

To zavlačevanje nas je privleklo že tako daleč v poletje in tako blizu zime, da je sedaj že neizmerne važnosti, da se akcija nič več ne zadržuje.

Priporočilu v Vašem pismu moramo biti nasprotni in to iz zelo važnega vzroka in sicer zato ker na ta način bi se zadeva zopet zavlekla do zimskih mesecev. Vse te zamude pa bodo povzročile slabo postrežbo, pomanjkanje plina prihodnjo zimo in zato nismo pripravljeni podati se v nikaka razmotrivanja, ki pomenijo še večje zavlačevanje niti ne prevzamemo na sebe odgovornosti za trpljenje in neudobnost, ki bo nastala.

V Vašem pismu ničesar ne omenite, da ste pripravljeni sprejeti našo predlagano ceno za ta čas zavlačevanja in popolnoma jasno je lahko vsakomur, da družba ne more še nadalje razdeljevati plin po 35¢ tisoč kubičnih čevljev za kategorijo morala plačati pri Ohio reki od 1. maja 1921 do 20. maja 1924 po 32½¢ tisoč čevljev, niti ne omenite ničesar v odgovor na ono točko v mojem pismu od 20. maja, kjer se zahteva odškodnino za zgubo, katero ima družba za časa, ko se ji je vsililo nizko ceno.

Pravite, da se je mesto šele potem poslužilo inžunkcije ali sodne prepovedi, ko je videlo, da družba ni vložila prejme pri Public Utilities Commission of Ohio. V očigled cene katera je bila navedena v ordinanci, ki je bila v naglici sprejeta, se je lahko videlo, da bi bila družba obligirana obrniti se nekam za pomoč in v očigled termina in drugih pogojev v ordinanci je bilo enako jasno, da se družba ne more obrniti pod postavo, ki je sedaj v veljavni na Public Utilities Commission brez da bi se ne priklenila raznim pogojem ki bi bili unicentralni za njo.

Edino, kar mora storiti komisija za javne naprave (Public Utilities Commission) je proučiti ako je CENA, katero je določil koncil umestna in če ni, jo lahko modifisira in mesto prejšnjih cen določi svoje cene, ostale točke ordinance, ki je že sprejeta, pa ostanejo enake kakor preje in tako bi vsi ti pogoji vezali družbo.

Tako bi bila ordinanca veljavna za dobo desetih let, kot je bilo navedeno, medtem, ko je že sedaj jasno, da zaloga

Le pet minut vas bo vzel do prečitate to pismo, katero je pisal M. B. Daly, predsed. The East Ohio Gas Company W. S. FitzGerald-u županu mesta Cleveland.

plina ne bo obstajala deset let; resnica je, kot smo že mnogokrat povdorjali, da nismo upravičeni delati pogodb, pa bo disi za kakoršenkoli ceno, preko dveh ali treh let.

O ostalih pogojih v ordinanci sem se pa namenil v kratkem zgotoviti; bili so ravno tako nesmiseln in obteževalni in radi teh drugih pogojev je bilo družbi nemogoče obrniti se na komisijo za javne naprave ker potem, bi vsi ti pogoji družbo vezali.

Mestna sodnja kjer so zbrani le možje, ki dobro razumejo postave je morala dobro vedeti, da če je v pogodbi glede cene cela množica regulacij, kakšen mora biti pritisk plina, kakšne kazni se naložijo, omejena postrežba, posebne specifikacije za gretje, zguba založkov, je družba popolnoma vezana in ne pomaga nobena prošnja na komisijo za javne naprave, ker slednja nima moči spremeniti takih naredb. Čuditi se je, če niso ti možje postave misili, ko so stavili te nepraktične in nemogoče pogoje da bi s tem popolnoma umicili vsako priliko za primerno poravnavo glede plinovne cene bodisi potom prošenj ali potom prijateljskih razmotritvahn kakor bi bila družba vedno pripravljena priti do rešitve.

Med regulacijami, katere je nemogoče sprejeti ali izvesti so sledete:

1. Termin — Deset let je daljša doba kakor se plin lahko dobiva v povoljnih kvantitetah za trg.

2. Ordinanca določa specifikacijo gorkote in obenem zahteva, da se pošilja plin odjemalcem ravno tak kot pride iz vrelca. Družba lahko to storii, toda narava in ne mestni koncil bo določala gorkoto plina.

3. Ordinanca določa, da mora družba obdržavati pritisk plina ob določeni meri in določa kazneni akci na istega ne obdržalo. Pod sedanjimi razmerami je nemogoče obdržavati v Clevelandu določen plinovni pritisk. Mesto ima tik pred seboj neomejeno množino vode, toda navzlin temu ne obdrži vedno dovoljnega vodnega pritiska, da bi zadovoljilo vse svoje odjemalce. The Gas Company pa se mora zanašati na pojemanje plinovne polje, ki je celih dve sto milj proč in ga mora transportirati preko en tisoč milj cevnih vrst predno pride do mesta.

Ordinanca določa, da se odjemalcu, ki ne dobiva dovolj plinovne gorkote iz svoje peči odvzame istega. Družbi je nemogoče stražiti vsako hišo ali pa izvajati preiskave če so peči v pravem redu.

5. Ordinanca določa da naj bi zapadli vložki mestu, aka niso vrnjeni v teku dveh let. Ti vložki pa pripadajo odjemalcem in ne mestu niti družbi.

Ker se je družbine predloge popolnoma ignoriralo in se je odgovorilo nanje le s tem, da je mesto sprejelo to neizvedljivo 35¢ ordinanco, ni preostalo družbi ničesar drugega nego poslužiti se onih pravic, katere veruje, da jih ima.

Gotovo je, da kakoršenkoli pogajanja naj se prično z mestnimi oblastmi, je vseeno treba da se pravda, v kateri so ta vprašanja vmesana zaključi kakor hitro mogoče. Družba si bo na vse načine prizadevala v doseg tega in upa da bo z njo vred sodelovalo mesto.

Ako bi se imenovalo komisijo, kot predlagate vi v vašem pismu, bi se po mojem prepričanju stvar za nedoločen čas zopet zavleklo. Aktualno stanje plinovnih polj ni mo-

goče zadeva, ki bi v očigled povprečnega znanja o tem predmetu zahtevalo mnogo časa in dela.

Ceniti premoženje the East Ohio Gas Co., ki se vporabila za dobavo plina v Cleveland, je popolnoma druga zadeva.

Znati se mora da je bilo v slučaju The Illuminating Co. potrebno več let predno je bil izdelan podrobni inventar in proračun družbinega imetja kar je veljalo, kot sem zvedel nad \$200.000 in če bi ta komisija, katero predlagate, hotela napraviti korak sličen temu, bi zelo težko veljalo delo kaj manj ali bilo končano v kraješem času. Mestu je bilo že več mesecev dano na prostvo voljo, da pregleda vse knjige in rekorde družbe, kar jih je slednji sploh mogoče dobiti in Vaši izvedenci so pregledali naše knjige do 1. januarja, 1921.

Ni dolgo tega, ko so napravili za družbo popolen inventar najboljši inženirji kar jih je v deželi. Pripravljalo poročilo je bilo dano mestu, sedaj pa se dobi lahko končno poročilo. Povedalo se mi je, da je storila The Hope Natural Gas Company enako, in da so njeno premoženje precenili isti inženirji, ki so precenili naše.

Poročila kažejo resnično vrednost premoženja, koliko plina je še v zalogi, kako se črpa, koliko stane produkcija, transportacija, in distribucija plina in vsak količaj zmožen inženir lahko na površen pregled poročil spozna prav kmalu, če so pravilna ali ne.

Zato ni nikakor potrebno za Gas Company, da bi jo zastopala komisija, ki bi šla zopet na delo in storila to kar je že storjeno. Pravite, da bi se rabilo poročilo te komisije za podlago nadaljnjam pogajanju. Mi spoznavamo, da je to edino kar je od/ take preiskave mogoče pričakovati. Končil lahko zopet zanika poročilo te komisije in edini rezultat bi bil, nadaljnjo zavlačevanje.

Če bi mesto imenovalo odbor mestnih državljanov ali pa zmožnega inženirja, da bi preiskal celo situacijo s pomočjo podatkov, katere so pripravili omjenjeni inženirji, bi se mogoče h'treje prišlo do zaključka kakšno je plinovno stanje in mesto bi si celo koristilo s tem, in bi lahko določilo ceno plina. Uverjen sem, da će bi bilo podvzelo mesto tak korak že preje, bi bil spor glede plinovne cene že zdavnaj poravnан.

To pismo ali ono od 20. preteklega meseca sem pisal ne da bi se v kakem oziru odrekali našim legalnim pravicam, ki naj bodo kakoršenkoli že in o katerih se mora nemudoma odločiti in se odločitev ne sme zavlačevati še nadalje z preiskavami. Zato družba še vedno priporoča, da se vložena tožba kmalu reši tako da bo definitivno vedelo mesto kakor tudi družba, kakšne pravice imata, kar je v tem slučaju nadaljnje potrebno.

Sodelujoc za hitro poravnavo pravde, bi se zastopniki družbe kaj radi sešli z zastopniki mesta, med katerimi naj bi bili tudi zmožni inženirji, katere naj si mesto zbere ali pa odbor mestnih mož, ki naj bi zvedeli vse informacije, katere jim lahko nudi družba, v nadi, da se doseže povoljna in pravna poravnavna in se določi ceno plinu za Cleveland.

Prepričan sem, da bi tako postopanje kmalu poravnalo vse nedostatke in dovedlo do sporazuma, ki bi zadovoljil mesto in prebivalstvo.

Docič se je v pravdi reklo, da se zadeva mesta Cleveland združi z zadevami, ki se ticejo drugih javnih naprav, ki so s tem prizadete, pa je družba nasprotna, da bi se pri pogajanjih z mestnimi zastopniki smatralo, da bi bila ena in ista pogodba veljavna za vse prizadete javne naprave; prav lahko se zgodi, da se bo moglo nekaterim tovarnam nuditi umenti plin preje kot drugim.

S spoštovanjem

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Potom

M. B. DALY, predsednik,

THE EAST OHIO GAS CO.